

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra I Sverrig

Citation: Andersen, H. C.: "I Sverrig", i Andersen, H. C.: *I Sverrig*, udg. af Mogens Brøndsted , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 156. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaisverrigval-shoot-idm140454473049392/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: I Sverrig

Strømme sagde (XXIV), dvs. hvad naturen kunne forkynde – har han tildigget pigernes udtalte ønsker, ikke uden tilpasning til hovedtemaet; en ønsker sig til Italien, »hvor Guder leve«, en anden at hendes ven må komme velbeholden hjem fra udenlandsk krigstjeneste. Og selve krigens overvindelse blev jo varlet af græsset, der i bogen er gjort til et af overlevelsens symboler (VIII, XVI).

Også det næste stykke har adresse til hjemlandet, om end gedulgt (*Digter-Skiltet*, XXV). Ikke mindst efter Fredenisejren formede hans Sverigesferd sig som et hyldesttogt, men ved tanken på mødet med hans landsmænd og det hjemlige publikum måtte den uundgåelige kontrast indfinde sig – den samme som endnu på gamle dage aflødte historien om »Gartneren og Herskabet«. Om en digter skal overleve, heror på hans læsere. Eventyrdigtningens billede herpå er rammeberetningen i *1601 Nat* om sultanen og hans slavinde Schehersad, som ved sine fortællinger formåede at opsætte sin dødsdom nat efter nat. Dog hænger sultanens sværd over hendes hoved, og dette er digterens klassiske situation som bør males på hans skilt, det er vilkåret for udøvelsen af hans gerning, ligesom minearbejderne måtte udføre deres hverv under livsfare. Af publikums typer er den fælgste den blinde entusiast, en slutfinte til de udenlandske tilhørere. Men det arabiske eventyr viser også at Schehersad overlevede ved sin kunst. Derfor slutappellen til den gunstige læser: *haldug ikke!*

Et elegant bånd knyttes derfra tilbage til Dalarrejsen, idet digterens mission jo består i at videregive sine oplevelser; uden ham vil det mindsværdige synke tilbunds. Således har Sveriges mægtigste flod *Dal-Ellen* (XXVI) strømmet gennem årtusinder i ukendt pragt, før fremmede rejsende opdagede og beskrev den. Skildringen af dens løb, kulminerende i »det majestætiske Elfkarleby Fald«, danner her ved tuens slutning pendant til billedet af Trellütans helvedesfald i dens begyndelse. Begge er sproglige tours de force; i dag hvor kraftværker har fløet disse vandfald til at forstumme, kan vi sunde at de kun overlever gennem litteraturen. Hos Andersen gælder det dog ikke blotte beskrivelser, men som altid en fortolkning af naturens tale. Det store møllebrug med idylliske holme og lunde fremstår som et paradismiddende land-